

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2008. gada 1. jūlijā *

Lieta C-49/07

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Dioikitiko Efeteio Athinon* (Grieķija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2006. gada 21. novembrī un kas Tiesā reģistrēts 2007. gada 5. februārī, tiesvedībā

Motosykletistiki Omospondia Ellados NPID (MOTOE)

pret

Elliniko Dimosio.

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs V. Skouris [*V. Skouris*], palātu priekšsēdētāji K. V. A. Timmermans [*C. W. A. Timmermans*], A. Ross [*A. Rosas*], K. Lēnartss [*K. Lenaerts*] un A. Ticano [*A. Tizzano*], tiesneši H. N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*], E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*], M. Ilešičs [*M. Ilešič*], J. Malenovskis [*J. Malenovský*], J. Klučka [*J. Klučka*] (referents), T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*] un K. Toadere [*C. Toader*],

ģenerālvokāte J. Kokote [*J. Kokott*],
sekretāre L. Hjūleta [*L. Hewlett*], galvenā administratore,

* Tiesvedības valoda — grieķu.

ņemot vērā rakstveida procesu un 2008. gada 23. janvāra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Motosykletistiki Omospondia Ellados NPID (MOTOE)* vārdā — A. Pliakoss
[A. Pliakos], *dikigoros*,

— Grieķijas valdības vārdā — S. Spiropuls [S. Spyropoulos], K. Boskovits
[K. Boskovits], S. Trekli [S. Trekli] un Z. Hadzipavlu [Z. Chatzipavlou], pārstāvji,

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — T. Hristoforu [T. Christoforou] un F. Amato
[F. Amato], pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokātes secinājumus 2008. gada 6. marta tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par EKL 82. panta un EKL 86. panta interpretāciju.

- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp *Motosykletistiki Omospondia Ellados NPID (MOTOE)* (Grieķijas Motosporta federācija, turpmāk tekstā — “MOTOE”) un *Elliniko Dimosio* (Grieķijas valsts) par morālā kaitējuma, ko saskaņā ar MOTOE apgalvojumu tā cieta sakarā ar *Elliniko Dimosio* netieši izteiktu noraidījumu piešķirt tai atļauju organizēt motociklu sacīkstes, finansiālu atlīdzību.

Atbilstošās tiesību normas

- 3 Saskaņā ar Grieķijas Likuma par ceļu satiksmi redakcijā, kas izriet no Likuma Nr. 2696/1999 (*FEK A' 57*), 49. pantu:

“1. [...] motociklu un ar papildmotoru aprīkoto velosipēdu sacīkstes uz publiskiem vai privātiem ceļiem un laukumiem var notikt tikai pēc attiecīgas atļaujas piešķiršanas.

2. Iepriekšējā punktā paredzēto atļauju piešķir:

[..]

- c) sabiedriskās kārtības lietu ministrs vai viņa pilnvarotās iestādes visām [..] motociklu un ar papildmotoru aprīkoto velosipēdu sacīkstēm, ja saņemta juridiskās personas, kas Grieķijā oficiāli pārstāv [..] Starptautisko Motosporta federāciju [*Fédération internationale de motocyclisme*] (turpmāk tekstā — “*FIM*”), piekrišana.”

Pamata prāva un prejudiciālie jautājumi

- 4 *MOTOE* ir privāto tiesību biedrība, kam nav peļņas gūšanas rakstura un kuras mērķis ir organizēt motociklu sacīkstes Grieķijā. Tās biedri ir vairāki reģionālie motociklistu klubi.
- 5 2000. gada 13. februārī šī biedrība iesniedza kompetentajam ministram pieteikumu par atļaujas piešķiršanu sacikšu rīkošanai *MOTOE* Grieķijas kausa izcīņas ietvaros atbilstoši pieteikumam pievienotajai programmai.
- 6 Atbilstoši Grieķijas Likuma par ceļu satiksmi 49. panta 2. punktam šī programma tika nodota *Elliniki Leschi Aftokinitou kai Perigiseon* (Grieķijas Autobiļu un ceļojumu klubs, turpmāk tekstā — “*ELPA*”) — juridiskai personai, biedrībai, kam nav peļņas gūšanas rakstura un kas Grieķijā pārstāv *FIM* —, lai tā dotu prasītās atļaujas piešķiršanai vajadzīgo piekrišanu.

- 7 Ar 2000. gada 16. marta vēstuli *ELPA* pieprasīja *MOTOE*, pirmkārt, iesniegt tai īpašu reglamentu par katru no paredzētajām sacīkstēm divus mēnešus pirms iepilānotā pasākuma datuma, lai kontrolētu sacīkšu pamatsastāvus, trasi vai distanci, kurā notiek sacīkstes, veicamos drošības pasākumus un vispārīgāk — lai pārbaudītu, vai sacīkstes notiek iespējami droši. Otrkārt, klubiem, kas organizē sacīkstes, tā pieprasīja iesniegt savu statūtu kopijas *Ethniki Epitropi Agonon Motosykletas* (Motociklu sacīkšu valsts komisija, turpmāk tekstā — “*ETHEAM*”), kuru *ELPA* ir izveidojusi un kurai tā ir uzticējusi motociklu sacīkšu pārraudzību un organizēšanu.
- 8 Ar kompetentajai ministrijai adresēto pieteikumu Nr. 28/5.5.2000 *MOTOE* atkārtoja savu lūgumu, lai sešiem klubiem saņemtu atļauju organizēt sešas sacīkstes laikposmā no 2000. gada 9. jūlija līdz 2000. gada 26. novembrim. Šī pieteikuma pielikumā tā pievienoja īpašus reglamentus attiecībā uz šo sacīkšu norisi, kā arī šo klubu statūtu kopijas. Šis pieteikums tāpat tika nosūtīts *ELPA*, lai tā dotu piekrišanu attiecībā uz minēto sacīkšu norisi.
- 9 *ELPA* un *ETHEAM* nosūtīja *MOTOE* dokumentu, atgādinot tai dažus noteikumus attiecībā uz motociklu sacīkšu organizēšanu Grieķijā. Šajā dokumentā it īpaši ir precizēts, ka motociklu sacīkšu ietvaros organizētos čempionātus, kausu un balvu izcīņas izsludina *ETHEAM ELPA* uzdevumā, kas saskaņā ar likumu ir vienīgais *FIM* pārstāvis Grieķijā. Ja organizētājs vai klubs, kas izpilda sacīkšu organizēšanai un īstenošanai paredzētos nosacījumus, vēlas izsludināt kausa izcīni vai sevišķu balvu, tam atbilstoši šim dokumentam ir jāiesniedz *ETHEAM* attiecīgais sludinājums par sacīkstēm. Pēc šī sludinājuma noteikumu pārbaudes *ETHEAM* pieņem lēmumu, kurā, ievērojot valsts un starptautiskus noteikumus, tā nosaka arī sacīkšu norises noteikumus. Piekrišana sacīkšu organizēšanai — arī, ja tā ir kausa vai balvas izcīņa, — var tikt dota tikai tad, ja katrs organizētājs, kurš ir kompetents par kādu no šiem pasākumiem, atbilst valsts motociklu sacīkšu kodeksa un *ETHEAM* apkārtraksta nosacījumiem. Tāpat *ELPA* un *ETHEAM* atgādināja *MOTOE*, ka gadījumā, ja gada laikā organizators lūdz izsludināt papildu sacīkstes, to datumi gan dalībnieku, gan arī organizatoru interesēs nevar ietekmēt jau paredzētās sacīkstes. Šī iemesla dēļ 2001. gada laikā organizējamo sacīkšu programmas *ELPA* un *ETHEAM* bija jāiesniedz ne vēlāk kā līdz 2000. gada 15. septembrim.

- 10 Atbildot uz *MOTOE* pieprasījumu par tās atļaujas saņemšanas pieteikuma izskatīšanu, kompetentā ministrija 2000. gada augustā tai norādīja, ka ministrija nav saņēmusi nevienu *ELPA* dokumentu, kurā būtu tās piekrišana atbilstoši Grieķijas Likuma par ceļu satiksmi 49. pantam.
- 11 Pamatojoties uz šī netieši izteiktā noraidījuma prettiesiskumu, *MOTOE* iesniedza pieteikumu *Dioikitiko Protodikeio Athinon* (Atēnu Pirmās instances administratīvā tiesa) par finansiālo atlīdzību GRD 5 000 000 apmērā par morālo kaitējumu, ko saskaņā ar *MOTOE* apgalvojumiem tā cieta sakarā ar neiespējamību organizēt attiecīgās sacikstes.
- 12 *MOTOE* norādīja, ka Grieķijas Likuma par ceļu satiksmi 49. pants ir pretrunā, pirmkārt, administratīvo iestāžu objektivitātes principam, kas ir paredzēts Konstitūcijā, un, otrkārt, ar EKL 82. un 86. panta 1. punktu, jo apstrīdētā valsts tiesību norma ļauj *ELPA*, kas pati organizē motociklu sacikstes, šo jomu monopolizēt un ļaunprātīgi izmantot.
- 13 *ELPA* ir iestājusies procesā *Dioikitiko Protodikeio Athinon*, atbalstot *Elliniko Dimosio* prasījumus. Savam iestāšanās rakstam tā pievienoja it īpaši savus 1924. gadā dibinātās sabiedrības statūtus un savu 2000. gada motociklu sacikšu gadagrāmatu, ko publicēja *ETHEAM*. Šajā gadagrāmatā ir iekļauti *ETHEAM* apkārtraksti 2000. gadam, kas it īpaši attiecas uz pierādījumiem, kuri sacikšu dalībniekiem ir jāsniedz, lai saņemtu piekrišanu, iesniedzamajiem sacikšu reglamentiem, maksājamo nodevu noteikšanu un citiem finanšu aspektiem. Šajā pašā gadagrāmatā turklāt ir iekļauts *Ethnikos Athlitikos Kanonismos Motosikletas* (Motosporta valsts reglaments, turpmāk tekstā — “*EAKM*”).

14 Saistībā ar *EAKM* ir jāmin šāda informācija:

- tā 10.7. pantā ir paredzēts, ka katrs sporta pasākums, kurš ietver *ELPA* un *ETHEAM* čempionātus, kausu vai balvu izcīņas, var būt saistīts ar sacīkšu nosaukumā vai apakšnosaukumā minētā sponsora komercreklāmu vienīgi tad, ja *ELPA* un *ETHEAM* ir devusi savu piekrišanu;
- *EAKM* 60.6. pantā ir paredzēts, ka sporta pasākuma norises laikā reklāma var būt norādīta uz braucēju apģērba, uz to ķiverēm, tomēr ar nosacījumu, ka tas neietekmē to tehniskās īpašības, kā arī uz motocikliem. *ETHEAM* un *ELPA* čempionātu, kausa vai balvu izcīņu ietvaros, ja ir ātrumsacīkstes un motokrosa sacīkstes, organizatori nevar piespiest norādīt konkrētā produkta reklāmu uz braucējiem, līdzbraucējiem vai motocikliem, ja vien sacīkšu dalībnieks nav piekritis. Tomēr, ja ir piemērojams *ETHEAM* un *ELPA* noslēgtais sponsorēšanas nolīgums, braucējiem, līdzbraucējiem vai motociklistiem ir jāievēro šī nolīguma noteikumi;
- *EAKM* 110.1. pantā ir paredzēts, ka “[motociklu sacīkšu] pasākuma organizētājam tieši vai ar uzraudzības iestādes [tas ir, *ETHEAM* un *ELPA*] starpniecību ir jānodrošina sacīkšu pasākuma apdrošināšana, kas gadījumā, ja sacīkšu un testa braucienu laikā ar trešām personām notiek nelaimes gadījumi un tām tiek nodarīts kaitējums, ietver paša organizētāja, kā arī konstruktoru, braucēju, līdzbraucēju [...] civiltiesisko atbildību”.

15 *Dioikitiko Protodikeio Athinon* noraidīja *MOTOE* prasību, pamatojoties, pirmkārt, uz to, ka Grieķijas Likuma par ceļu satiksmi 49. pants ļauj nodrošināt, ka tiek ievēroti starptautiskie noteikumi par pilnīgi drošu motociklu sacīkšu organizēšanu, un, otrkārt, uz to, ka *MOTOE* nav nedz norādījusi, ka minētā tiesību norma rada dominējošu stāvokli kopējā tirgū, nedz to, ka šī pati tiesību norma var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm, nedz arī to, ka *ELPA* šādu stāvokli ļaunprātīgi izmantotu.

- 16 *MOTOE* par šo spriedumu iesniedza apelācijas sūdzību *Dioikitiko Efeteio Athinon* [Atēnu Administratīvajā tiesā], kura, pirmkārt, norāda, ka *ELPA* darbība neaprobežojas tikai ar sporta jomu, tas ir, ar pilnvarām, kas tai piešķirtas saskaņā ar Grieķijas Likuma par ceļu satiksmi 49. pantu, jo tā veic arī darbību, ko iesniedzējtiesa kvalificē kā "saimniecisko" un kas ietver sponsorēšanas, reklāmas un apdrošināšanas līgumu noslēgšanu. Tādējādi *Dioikitiko Efeteio Athinon* rodas jautājums, vai *ELPA* var kvalificēt kā uzņēmumu Kopienų konkurences tiesību, tas ir, EKL 82. un EKL 86. panta, izpratnē tādējādi, ka tai būtu piemērojams dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas aizliegums. Iesniedzējtiesa Grieķijas Likuma par ceļu satiksmi 49. pantu interpretē tādējādi, ka *ELPA* ir vienīgā juridiskā persona, kam ir tiesības dot piekrišanu attiecībā uz katru iesniegto motociklu sacikšu organizēšanas pieteikumu. Iesniedzējtiesa uzsver, ka šī biedriba paralēli nodarbojas ar sacikšu organizēšanu un cenu noteikšanu, kā arī veic iepriekš minēto saimniecisko darbību.
- 17 *Dioikitiko Efeteio Athinon* turpmāk norāda, ka personām, kurām atļauja organizēt motociklu sacikstes netika piešķirta tādēļ, ka tās nav saņēmušas *ELPA* piekrišanu, nav pieejami nekādi iedarbīgi iekšējie tiesiskās aizsardzības līdzekļi pret šo lēmumu. Pirmkārt, neesot paredzēts, ka *ELPA* atteikumam dot piekrišanu ir jābūt pamatotam, un, otrkārt, ja par kompetentās ministrijas atteikumu piešķirt atļauju tiek celta prasība tiesā pamatojuma neesamības dēļ un šī prasība tiek apmierināta, Grieķijas tiesībās neesot paredzēts, ka pieteicējam tiek piešķirta atļauja. Turklāt *ELPA* neesot pakļauta nekāda veida kontrolei vai vērtējumam attiecībā uz pilnvaru, kas tai piešķirtas saskaņā ar Grieķijas Likuma par ceļu satiksmi 49. pantu, izmantošanu. Šo apstākļu dēļ ikviens persona no citas Eiropas Savienības dalībvalsts, kas Grieķijā vēlas organizēt motociklu sacikstes, būtu nostādīta galīgā fakta priekšā.
- 18 Šajos apstākļos *Dioikitiko Efeteio Athinon* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai EKL 82. pants un EKL 86. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tā piemērošanas jomā ietilpst arī tādas darbības, ko veic juridiska persona, kas ir [FIM] valsts pārstāve un kura veic iepriekš minēto saimniecisko darbību, noslēdzot

sponsorēšanas, reklāmas un apdrošināšanas līgumus saistībā ar sporta pasākumu transportlīdzekļu jomā organizēšanu?

- 2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša, vai ar iepriekš minētajiem EK līguma pantiem ir saderīgs [Grieķijas Likuma par ceļu satiksmi 49. pants] tādā ziņā, ka tajā ir paredzēts, ka, lai atbildīgā valsts iestāde (šajā gadījumā sabiedriskās kārtības lietu ministrs) varētu piešķirt atļauju organizēt mehānisko transportlīdzekļu sacīkstes, iepriekš minētajai juridiskajai personai tiek piešķirtas pilnvaras dot piekrišanu saistībā ar sacīkšu norisi, nenosakot šādu pilnvaru ierobežojumus, pienākumus un kontroli?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

- 19 Ar šiem jautājumiem, kas izskatāmi kopā, iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, pirmkārt, vai tādai juridiskai personai kā *ELPA*, [kas ir] biedrība, kam nav peļņas gūšanas rakstura, ir piemērojams EKL 82. pants un EKL 86. pants, jo tās darbība ietver ne vien dalību tādu administratīvo lēmumu pieņemšanā, ar kuriem atļauj organizēt motociklu sacīkstes, bet arī šādu sacensību organizēšanu un šajā sakarā sponsorēšanas, reklāmas un apdrošināšanas līgumu slēgšanu, un, otrkārt, vai šis Līguma normas nepieļauj tādu noteikumu, kāds ir paredzēts Grieķijas Likuma par ceļu satiksmi 49. pantā, jo šādai biedrībai ar to ir piešķirtas pilnvaras dot piekrišanu attiecībā uz šādu sacīkšu organizēšanas nolūkā iesniegtajiem atļaujas pieteikumiem, neparedzot šīm pilnvarām robežas, pienākumus un kontroli.

- 20 Šajā sakarā vispirms ir jāatgādina, ka Kopienų konkurences tiesības attiecas uz uzņēmumu darbību (1977. gada 16. novembra spriedums lietā 13/77 *GB-Inno-BM*, *Recueil*, 2115. lpp., 31. punkts, un 2007. gada 11. decembra spriedums lietā C-280/06 *ETI* u.c., Krājums, I-10893. lpp., 38. punkts un tajā minētā judikatūra). EKL 82. pants it īpaši attiecas uz uzņēmumiem, kuriem ir dominējošais stāvoklis.

- 21 Lai gan uzņēmuma jēdziens Līgumā nav definēts, Tiesa vairākkārt ir spriedusi, ka šādi ir kvalificējams ikviens subjekts, kas veic saimniecisko darbību, neatkarīgi no tā juridiskā statusa un finansēšanas veida (1991. gada 23. aprīļa spriedums lietā C-41/90 *Höfnér un Elser, Recueil*, I-1979. lpp., 21. punkts, un 2004. gada 16. marta spriedums apvienotajās lietās C-264/01, C-306/01, C-354/01 un C-355/01 AOK *Bundesverband* u.c., *Recueil*, I-2493. lpp., 46. punkts).
- 22 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka saimniecisko darbību veido jebkādas darbības, kas saistītas ar preču vai pakalpojumu piedāvāšanu attiecīgajā tirgū (skat. it īpaši 1998. gada 18. jūnija spriedumu lietā C-35/96 Komisija/Itālija, *Recueil*, I-3851. lpp., 36. punkts, un 2000. gada 12. septembra spriedumu apvienotajās lietās no C-180/98 līdz C-184/98 *Pavlov* u.c., *Recueil*, I-6451. lpp., 75. punkts). Ja šis nosacījums ir īstenojies, tad apstākļi, ka darbība ir saistīta ar sportu, nav šķērslis Līguma normu piemērošanai (1974. gada 12. decembra spriedums lietā 36/74 *Walrave un Koch, Recueil*, 1405. lpp., 4. punkts, un 1995. gada 15. decembra spriedums lietā C-415/93 *Bosman, Recueil*, I-4921. lpp., 73. punkts), kas attiecas arī uz normām, kuras regulē konkurences tiesības (šajā sakarā skat. 2006. gada 18. jūnija spriedumu lietā C-519/04 P *Meca-Medina un Majcen/Komisija*, Krājums, I-6991. lpp., 22. un 28. punkts).
- 23 Kā tas ir norādīts iesniedzējtiesas lēmumā un tika apstiprināts arī Tiesas sēdē, *ELPA* sadarbībā ar *ETHEAM* organizē motociklu sacīkstes Grieķijā un šajā sakarā noslēdz sponsorēšanas, reklāmas un apdrošināšanas līgumus, lai šīs sacīkstes komerciāli izmantotu. Šī darbība ir *ELPA* ienākumu avots.
- 24 Saskaņā ar Tiesas judikatūru darbībām, kas attiecas uz publiskās varas pilnvaru īstenošanu, nav saimnieciskā rakstura, kas pamatotu Līguma konkurences tiesību normu piemērošanu (šajā sakarā skat. 1994. gada 19. janvāra spriedumu lietā C-364/92 *SAT Fluggesellschaft, Recueil*, I-43. lpp., 30. un 31. punkts).

25 Attiecībā uz publiskās varas pilnvaru īstenošanas iespējamo ietekmi, kvalificējot tādu juridisko personu kā *ELPA* kā uzņēmumu Kopienu konkurences tiesību izpratnē, ir jāatzīmē, kā ģenerāladvokāte ir norādījusi savu secinājumu 49. punktā, ka apstāklis, ka subjektam, lai īstenotu daļu no savas darbības, ir publiskās varas pilnvaras, pats par sevi neaizliedz to kvalificēt kā uzņēmumu Kopienu konkurences tiesību izpratnē attiecībā uz tās pārējo saimniecisko darbību (2002. gada 24. oktobra spriedums lietā C-82/01 P *Aéroports de Paris*/Komisija, *Recueil*, I-9297. lpp., 74. punkts). Darbības kvalificēšana kā publiskās varas pilnvaru īstenošana vai kā saimnieciskā darbība ir jāveic atsevišķi attiecībā uz katru konkrēta subjekta veicamo darbību.

26 Šajā lietā ir jānošķir tādas juridiskās personas kā *ELPA* piedalīšanās publisko iestāžu lēmumu pieņemšanas procesos un šīs pašas juridiskās personas tādas saimnieciskās darbības veikšana kā motociklu sacīkšu organizēšana un komerciālā izmantošana. No tā izriet, ka šādas juridiskās personas pilnvaras dot savu piekrišanu minēto sacīkšu organizēšanas nolūkā iesniegtajiem atļaujas pieteikumiem nav šķērslis, lai attiecībā uz minēto saimniecisko darbību šo personu uzskatītu par uzņēmumu Kopienu konkurences tiesību izpratnē.

27 Attiecībā uz sekām, ko saistībā ar šo kvalifikāciju var radīt fakts, ka *ELPA* nav peļņas gūšanas rakstura, ir jāatzīmē, ka 2006. gada 10. janvāra spriedumā lietā C-222/04 *Cassa di Risparmio di Firenze* u.c. (Krājums, I-289. lpp., 122. un 123. punkts) Tiesa ir precizējusi, ka apstāklis, ka preču un pakalpojumu piedāvājums tiek veikts bez peļņas gūšanas nolūka, nav šķērslis, lai subjektu, kas tirgū veic šādas darbības, uzskatītu par uzņēmumu, jo šis piedāvājums konkurē ar tādu tirgus dalībnieku piedāvājumiem, kam ir peļņas gūšanas nolūks.

28 Tādas ir arī darbības, ko veic tāda juridiskā persona kā *ELPA*. Tas, ka *MOTOE*, prasītāja pamata lietā, pati ir biedrība, kam nav peļņas gūšanas rakstura, attiecībā uz tādas juridiskās personas kā *ELPA* kvalificēšanu par uzņēmumu šajā perspektīvā neietekmē. No vienas puses, nav izslēgts, ka bez biedrībām, kuru darbība ir organizēt un komerciāli izmantot motociklu sacīkstes un kurām nav peļņas gūšanas rakstura,

Griekijā ir biedrības, kuras veic šādu darbību un kurām ir šāds raksturs, kuras tādējādi konkurē ar *ELPA*. No otras puses, biedrības, kam nav peļņas gūšanas rakstura un kas attiecīgajā tirgū piedāvā preces vai pakalpojumus, savstarpēji var atrasties konkurences stāvoklī. Šādu biedrību panākumi vai ekonomiskā izdzīvošana ilgtermiņā ir atkarīga no to spējas realizēt savu piedāvājumu attiecīgajā tirgū uz citu tirgus dalībnieku piedāvājuma rēķina.

29 Tādējādi tāda juridiskā persona kā *ELPA* Kopienu konkurences tiesību izpratnē ir uzskatāma par uzņēmumu. Tomēr, lai attiecībā uz to piemērotu EKL 82. pantu, tai ir jāatrodas dominējošā stāvoklī kopējā tirgū vai būtiskā tā daļā.

30 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka EKL 234. pantā paredzētā procesa ietvaros, kura pamatā ir funkciju sadale starp valsts tiesām un Tiesu, jebkurš lietas faktu vērtējums ir valsts tiesas kompetencē (2008. gada 14. februāra spriedums lietā C-450/06 *Varec*, Krājums, I-581. lpp., 23. punkts). Tomēr, lai valsts tiesai sniegtu lietderīgu atbildi, Tiesa var sadarbības kontekstā ar valsts tiesām tai sniegt visas norādes, ko uzskata par vajadzīgām.

31 Pirms vērtēt, vai tādai juridiskai personai kā *ELPA* ir dominējošais stāvoklis EKL 82. panta izpratnē, ir jānorobežo attiecīgais tirgus gan attiecībā uz konkrētu preci vai pakalpojumu, gan arī no ģeogrāfiskā viedokļa (1978. gada 14. februāra spriedums lietā 27/76 *United Brands* un *United Brands Continentaal*/Komisija, *Recueil*, 207. lpp., 10. punkts).

32 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru — EKL 82. panta piemērošanas nolūkā attiecīgās preces vai pakalpojuma tirgus iekļauj preces vai pakalpojumus, kas ar to ir aizstājami vai pietiekami savstarpēji aizvietojami, ne tikai pēc šo preču vai pakalpojumu objektīvajiem raksturojumiem, pamatojoties uz kuriem tie ir īpaši piemēroti patērētāju pastāvīgā pieprasījuma apmierināšanai, bet arī pēc konkurences nosacījumiem, kā arī pieprasījuma un piedāvājuma struktūras attiecīgajā tirgū (šajā sakarā skat. 1980. gada 11. decembra spriedumu lietā 31/80 *L'Oréal*, *Recueil*, 3775. lpp.,

25. punkts; 1983. gada 9. novembra spriedumu lietā 322/81 *Nederlandsche Banden-Industrie-Michelin*/Komisija, *Recueil*, 3461. lpp., 37. punkts, un 1991. gada 3. jūlija spriedumu lietā C-62/86 *AKZO*/Komisija, *Recueil*, I-3359. lpp., 51. punkts).

33 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka no iesniedzējtiesas lēmuma izriet, ka *ELPA* veicamo darbību veido, no vienas puses, motociklu sacīkšu organizēšana un, no otras puses, to komerciālā izmantošana, noslēdzot sponsorēšanas, reklāmas un apdrošināšanas līgumus. Šie divi darbības veidi ir nevis savstarpēji aizstājami, bet tiem drīzāk ir funkcionāli papildinošs raksturs.

34 Kas attiecas uz konkrētā ģeogrāfiskā tirgus definēšanu, tas, tāpat kā preču vai pakalpojumu tirgus definēšana, ir ekonomiskā rakstura vērtējums. Tātad ģeogrāfisko tirgu var definēt kā teritoriju, kurā visi tirgus dalībnieki tieši saistībā ar attiecīgajām precēm vai pakalpojumiem atrodas līdzīgos konkurences apstākļos. Aplūkojot no šīs perspektīvas, nav vajadzīgs, lai objektīvie konkurences nosacījumi starp tirgus dalībniekiem būtu pilnībā homogēni. Pietiek ar to, ka tie ir līdzīgi vai pietiekami homogēni (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *United Brands* un *United Brands Continentaal*/Komisija, 44. un 53. punkts). Turklāt šis tirgus var būt ierobežots ar vienu dalībvalsti (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Nederlandsche Banden-Industrie-Michelin*/Komisija, 28. punkts).

35 Kā ir norādīts iesniedzējtiesas spriedumā un kā tas tika apstiprināts arī Tiesas sēdē, *ELPA* veicamās darbības aprobežojas ar Grieķijas teritoriju. Arī vienas dalībvalsts teritorija var veidot būtisku kopējā tirgus daļu (šajā sakarā skat. 1991. gada 18. jūnija spriedumu lietā C-260/89 *ERT*, *Recueil*, I-2925. lpp., 31. punkts). Tomēr iesniedzējtiesai ir jāpārbauda, vai kritērijs attiecībā uz līdzīgiem vai pietiekami homogēniem konkurences nosacījumiem pamata lietā ir izpildīts.

36 Šādi definētajā tirgū iesniedzējtiesai ir jānovērtē, vai *ELPA* ir dominējošais stāvoklis.

- 37 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka no judikatūras izriet, ka ar EKL 82. pantā minēto “dominējošā stāvokļa” jēdzienu apzīmē tādu uzņēmuma ekonomiskās varas stāvokli, kas tam dod spēju radīt šķēršļus efektīvas konkurences saglabāšanai konkrētajā tirgū un kurš tam nodrošina iespēju lielā mērā rīkoties neatkarīgi no saviem konkurentiem, klientiem un, visbeidzot, patērētājiem (iepriekš minētais spriedums lietā *United Brands un United Brands Continentaal*/Komisija, 65. punkts; 1979. gada 13. februāra spriedums lietā *85/76 Hoffmann-La Roche*/Komisija, *Recueil*, 461. lpp., 38. punkts, un iepriekš minētais spriedums lietā *Nederlandsche Banden-Industrie-Michelin*/Komisija, 30. punkts).
- 38 Ir jāpiebilst, ka uzņēmums šādā stāvoklī var tikt nostādīts tad, ja tam ir piešķirtas īpašas vai ekskluzīvas tiesības, kas tam ļauj noteikt vai un attiecīgajā gadījumā ar kādiem nosacījumiem citi uzņēmumi var piekļūt attiecīgajam tirgum un veikt tajā savu darbību.
- 39 Turklāt ir jāatzīmē, ka ar tādu normu kā tā, kas ir noteikta Grieķijas Likuma par ceļu satiksmi 49. pantā, EKL 82. panta prasības var tikt pārkāptas tikai tad, ja ar šo normu ir ietekmēta tirdzniecība starp dalībvalstīm. Kā ģenerāladvokāte atgādina savu secinājumu 63. un 64. punktā, uzskatīt, ka tirdzniecība starp dalībvalstīm ir ietekmēta, var tikai tad, ja, pamatojoties uz faktiskajiem un tiesību apstākļiem, ar pietiekamu iespējamības pakāpi var paredzēt, ka attiecīgā rīcība tieši vai netieši, faktiski vai potenciāli var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm, turklāt tādā veidā, kas rada bažas, ka rezultātā var tikt radīti šķēršļi kopēja tirgus izveidei starp dalībvalstīm (2001. gada 25. oktobra spriedums lietā *C-475/99 Ambulanz Glöckner*, *Recueil*, I-8089. lpp., 48. punkts). Vienīgi hipotētiskas vai spekulatīvas sekas, ko var izraisīt dominējošā stāvoklī esošā uzņēmuma rīcība, neatbilst šim kritērijam. Turklāt ietekmei uz Kopienas iekšējo tirdzniecību ir jābūt nozīmīgai (1999. gada 21. janvāra spriedums apvienotajās lietās *C-215/96 un C-216/96 Bagnasco u.c.*, *Recueil*, I-135. lpp., 60. punkts, un iepriekš minētais spriedums lietā *Ambulanz Glöckner*, 48. punkts).
- 40 Tādējādi ietekme uz Kopienas iekšējo tirdzniecību parasti izriet no vairāku apstākļu kopuma, kuriem, katram atsevišķi ņemtam, nav noteikti jābūt noteicošiem (1994. gada 15. decembra spriedums lietā *C-250/92 DLG*, *Recueil*, I-5641. lpp., 54. punkts).

- 41 Turklāt ietekmes uz tirdzniecību starp dalībvalstīm nozīmīgā rakstura vērtējumā ir jāņem vērā dominējošā uzņēmuma rīcība, jo EKL 82. pants nepieļauj nekādu rīcību, kas varētu apdraudēt tirdzniecības brīvību tādējādi, ka var tikt negatīvi ietekmēta dalībvalstu vienotā tirgus mērķu īstenošana, it īpaši norobežojot valstu iekšējos tirgus vai grozot konkurences struktūru kopējā tirgū (1979. gada 31. maija spriedums lietā 22/78 *Hugin Kassaregister* un *Hugin Cash Registers*/Komisija, *Recueil*, 1869. lpp., 17. punkts).
- 42 Ar to, ka dominējošā stāvoklī esošā uzņēmuma rīcības mērķis ir preču tirdzniecība tikai vienā dalībvalstī, nepietiek, lai izslēgtu varbūtību, ka varētu tikt ietekmēta tirdzniecība starp dalībvalstīm (šajā sakarā skat. 2006. gada 5. decembra spriedumu apvienotajās lietās C-94/04 un C-202/04 *Cipolla* u.c., Krājums, I-11421. lpp., 45. punkts). Šādas rīcības sekas var izpausties kā tirgus sadalīšanas pastiprināšana valsts mērogā, šādi kavējot Līguma vēlamo ekonomisko savstarpējo mijiedarbību (pēc analogijas skat. 2006. gada 13. jūlija spriedumu apvienotajās lietās no C-295/04 līdz C-298/04 *Manfredi* u.c., Krājums, I-6619. lpp., 45. un 46. punkts).
- 43 Otrkārt, attiecībā uz EKL 86. panta piemērošanas jomu šī panta 1. punktā ir paredzēts, ka attiecībā uz uzņēmumiem, kam dalībvalstis piešķirušas īpašas vai ekskluzīvas tiesības, dalībvalstis nedz ievieš, nedz uztur spēkā tādus pasākumus, kas ir pretrunā it īpaši Līgumā paredzētajām normām konkurences jomā. Šajā sakarā ir jāatgādina, ka tāda juridiskā persona kā *ELPA*, kurai ir piešķirtas pilnvaras dot piekrišanu attiecībā uz motociklu sacīkšu organizēšanas nolūkā iesniegtajiem atļaujas pieteikumiem, ir uzskatāma par uzņēmumu, kuram dalībvalsts ir piešķirusi īpašas tiesības EKL 86. panta 1. punkta izpratnē.
- 44 EKL 86. panta 2. punkts atļauj dalībvalstīm piešķirt uzņēmumiem, kuriem tās uzticējušas sniegt pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi, ekskluzīvas tiesības, kas var radīt šķēršļus Līguma normu konkurences jomā piemērošanai tādā apjomā, kādā konkurences no citu tirgus dalībnieku puses ierobežojumi vai jebkādas konkurences izslēgšana ir vajadzīga, lai nodrošinātu īpašas uzņēmumiem — ekskluzīvo tiesību īpašniekiem — piešķirtās misijas izpildi (1993. gada 19. maija spriedums lietā C-320/91 *Corbeau*, *Recueil*, I-2533. lpp., 14. punkts).

- 45 Attiecībā uz motociklu sacīkšu organizēšanu un komerciālo izmantošanu, ko veic tāda juridiskā persona kā *ELPA*, Grieķijas valdība nav apgalvojusi, ka veikt šo darbību tai ir uzticēts ar valsts varas aktu. Tādējādi papildus nav jāpārbauda, vai minētās darbības var būt pakalpojumi ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi (šajā sakarā skat. 1974. gada 21. marta spriedumu lietā 127/73 *BRT* un *Société belge des auteurs, compositeurs et éditeurs, Recueil*, 313. lpp., 20. punkts, un 1989. gada 11. aprīļa spriedumu lietā 66/86 *Saeed Flugreisen* un *Silver Line Reisebüro, Recueil*, 803. lpp., 55. punkts).
- 46 Attiecībā uz pilnvarām dot piekrišanu saistībā ar motociklu sacīkšu organizēšanas nolūkā iesniegtajiem atļaujas pieteikumiem tās noteikti izriet no valsts varas akta, tas ir, Grieķijas Likuma par ceļu satiksmi 49. panta, taču, kā ģenerāladvokāte ir norādījusi savu secinājumu 110. punktā, šīs pilnvaras nevar kvalificēt kā saimniecisko darbību.
- 47 Tādējādi tādu juridisko personu kā *ELPA* nevar uzskatīt par uzņēmumu, kam uzticēti pakalpojumi ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi EKL 86. panta 2. punkta izpratnē.
- 48 Treškārt, attiecībā uz jautājumu, vai ar EKL 82. pantu un EKL 86. panta 1. punktu netiek pieļauts tāds valsts regulējums kā Grieķijas Likuma par ceļu satiksmi 49. pants, ar ko tādai juridiskai personai kā *ELPA*, kas pati var nodarboties ar motociklu sacīkšu organizēšanu un to komerciālu izmantošanu, ir piešķirtas pilnvaras dot piekrišanu saistībā ar šo sacīkšu organizēšanas nolūkā iesniegtajiem atļaujas pieteikumiem, nenosakot šādu pilnvaru ierobežojumus, pienākumus un kontroli, ir jāatgādina, ka dominējošā stāvokļa vienkārša radīšana vai pastiprināšana, piešķirot īpašas vai ekskluzīvas tiesības EKL 86. panta 1. punkta izpratnē, pati par sevi nav nesavienojama ar EKL 82. pantu.
- 49 Turpretī dalībvalsts pārkāpj šajās divās normās paredzētos aizliegumus tad, ja attiecīgais uzņēmums, vienkārši īstenojot tam piešķirtās īpašas vai ekskluzīvas tiesības, būtu nostādīts sava dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas situācijā vai

ja šīs tiesības var radīt situāciju, kurā šis uzņēmums ir novests pie šādas ļaunprātīgas izmantošanas (iepriekš minētais spriedums lietā *Höfner un Elser*, 29. punkts; iepriekš minētais spriedums lietā *ERT*, 37. punkts; 1991. gada 10. decembra spriedums lietā *C-179/90 Merci convenzionali porto di Genova, Recueil*, I-5889. lpp., 16. un 17. punkts, kā arī 1994. gada 5. oktobra spriedums lietā *C-323/93 Centre d'insémination de la Crespelle, Recueil*, I-5077. lpp., 18. punkts). Šajā sakarā nav nepieciešams, lai faktiski notiek ļaunprātīga izmantošana (šajā sakarā skat. 1997. gada 11. decembra spriedumu lietā *C-55/96 Job Centre*, I-7119. lpp., 36. punkts).

50 EKL 82. panta un EKL 86. panta 1. punkta pārkāpums katrā ziņā pastāv tad, ja ar kādu dalībvalsts pasākumu, it īpaši tādu, ar ko tā piešķir īpašas vai ekskluzīvas tiesības šīs pēdējās normas izpratnē, tiek radīts dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas risks (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *ERT*, 37. punkts; iepriekš minēto spriedumu lietā *Merci convenzionali porto di Genova*, 17. punkts, un 2008. gada 31. janvāra spriedumu lietā *C-380/05 Centro Europa 7*, Krājums, I-349. lpp., 60. punkts).

51 Tādu neizkropļotas konkurences sistēmu, kāda ir paredzēta Līgumā, var garantēt tikai tad, ja ir nodrošināta dažādu tirgus dalībnieku iespēju vienlīdzība. Tādai juridiskai personai kā *ELPA*, kas pati organizē un komerciāli izmanto motociklu sacīkstes, piešķirt uzdevumu dot kompetentai administrācijai piekrišanu saistībā ar šo sacīkšu organizēšanas nolūkā iesniegtajiem atļaujas pieteikumiem faktiski nozīmē piešķirt tai pilnvaras noteikt personas, kam ir atļauts organizēt šādas sacīkstes, kā arī noteikt to organizēšanas nosacījumus, un tādējādi nozīmē piešķirt šim subjektam acīmredzamas priekšrocības attiecībā pret tā konkurentiem (pēc analogijas skat. 1991. gada 19. marta spriedumu lietā *C-202/88 Francija/Komisija, Recueil*, I-1223. lpp., 51. punkts, un 1991. gada 13. decembra spriedumu lietā *C-18/88 GB-Inno-BM, Recueil*, I-5941. lpp., 25. punkts). Tādējādi šādas tiesības uzņēmumam, kam tās pieder, var radīt situāciju, kad tas nepieļauj citu tirgus dalībnieku piekļuvi attiecīgajam tirgum. Šo nevienlīdzīgu konkurences nosacījumu situāciju turklāt pastiprina Tiesas sēdē apstiprinātais fakts, ka, ja *ELPA* organizē vai piedalās motociklu sacīkšu organizēšanā, tai nav jāsaņem nekāda piekrišana, lai kompetentā administrācija tai piešķirtu vajadzīgo atļauju.

52 Turklāt šāds regulējums, ar ko tādai juridiskai personai kā *ELPA* ir piešķirtas pilnvaras dot piekrišanu attiecībā uz motociklu sacīkšu organizēšanas nolūkā iesniegtajiem

atļaujas pieteikumiem, neparedzot šim pilnvarām robežas, pienākumus un kontroli, varētu pamudināt juridisko personu, kam ir uzticēta šīs piekrišanas izsniegšana, izkropļot konkurenci un dot priekšrocības tās organizētajām sacīkstēm vai sacīkstēm, kurās tā piedalās.

- 53 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdotajiem jautājumiem ir jāatbild, ka attiecībā uz juridisko personu, kuras darbība ietver ne vien dalību administratīvo lēmumu pieņemšanā, ar kuriem atļauj organizēt motociklu sacīkstes, bet arī to, ka tā pati organizē šādas sacensības un šajā sakarā slēdz sponsorēšanas, reklāmas un apdrošināšanas līgumus, ir piemērojams EKL 82. pants un EKL 86. pants. Šīs tiesību normas nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, ar kuru juridiskai personai, kas organizē motociklu sacīkstes un šajā sakarā slēdz sponsorēšanas, reklāmas un apdrošināšanas līgumus, tiek piešķirtas pilnvaras dot piekrišanu attiecībā uz šādu sacīkšu organizēšanas nolūkā iesniegtajiem atļaujas pieteikumiem, neparedzot šim pilnvarām robežas, pienākumus un kontroli.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 54 Attiecībā uz lietas dalībniekiem pamata lietā šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

Attiecībā uz juridisko personu, kuras darbība ietver ne vien dalību administratīvo lēmumu pieņemšanā, ar kuriem atļauj organizēt motociklu sacīkstes, bet arī to, ka tā pati organizē šādas sacensības un šajā sakarā slēdz sponsorēšanas,

reklāmas un apdrošināšanas līgumus, ir piemērojams EKL 82. pants un EKL 86. pants. Šīs tiesību normas nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu, ar kuru juridiskai personai, kas organizē motociklu sacīkstes un šajā sakarā slēdz sponzorēšanas, reklāmas un apdrošināšanas līgumus, tiek piešķirtas pilnvaras dot piekrišanu attiecībā uz šādu sacīkšu organizēšanas nolūkā iesniegtajiem atļaujas pieteikumiem, neparedzot šīm pilnvarām robežas, pienākumus un kontroli.

[Paraksti]